ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ..

មតិសំណេះសំណាល
លោកជំទាវ ជា សិរី ថ្លែងក្នុងឱកាសចូលកាន់តំណែង
ជាអគ្គទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១៥កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស. ២៥៦៧
ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ នៅសាលប្រជុំស្ទឹងបរិបូរណ៍ អគារសែនសុខ

សូមគោរព

- ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា ចាន់តូ ទេសាភិបាលកិត្តិយស ជាទីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រីនាងកញ្ញា ជាថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាទាំងអស់!

ថ្ងៃនេះ គឺជាថ្ងៃមួយដ៏មហោឡារិក ប្រកបដោយមនោសញ្ចេតនារំភើបរីករាយ និងកិត្តិយសដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមជាទីបំផុត ដែលខ្ញុំម្ចាស់នាងខ្ញុំបានទទួលការប្រោសព្រះរាជទានពី **ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** តែងតាំងជា **អគ្គទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា** តាមការស្នើពី **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** ដែលបានផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តមកលើរូបនាងខ្ញុំ។

ក្នុងឱកាសដ៏មហានក្ខត្តឫក្សនេះ ជាបឋម ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ និងការគោរពដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅជាទីបំផុតចំពោះ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** ដែលបានស្នើប្រគល់ភារកិច្ចដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម និងបេសកកម្មដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ និងសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា ចាន់តូ** ទេសាភិបាលកិត្តិយស ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលបានដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាប្រកបដោយភាពរីកចម្រើនរុងរឿងនាពេលកន្លងមក។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសដ៏វិសេសវិសាលនេះ ខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណ

ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២៥, ឡូត៍លេខ ៤៨ ផ្លូវលេខ ១០២ កែងនឹងផ្លូវលេខ ១៩ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ , ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥-២៣) ៧២២ ៥៦៣, ទូរស័ព្ទ / ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ៤២៦ ១១៧

ផងដែរ ចំពោះវត្តមានរបស់គណៈអធិបតី ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ដែលបានឆ្លៀតឱកាសដ៏មមាញឹកអញ្ជើញចូលរួមក្នុងកម្មវិធីថ្ងៃនេះ។

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងទំនុកចិត្តនេះ ខ្ញុំនឹងខិតខំអនុវត្តភារកិច្ចដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមនេះ ដោយរួមសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់វិស័យ និងគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ក៏ដូចជាមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាទាំងអស់ ប្រកបដោយស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ដើម្បីចូលរួមអភិវឌ្ឍមាតុភូមិយើងឱ្យមានការរីកចម្រើនជាបន្តបន្ទាប់ទៀត។ ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា ការងារអ្វីក៏ដោយទោះបីជាមានការលំបាកស្មុគស្មាញ និងទំហំធំធេងយ៉ាងណាក្តី ក៏គង់តែសម្រេចបានដោយជោគជ័យ ប្រសិនបើយើងទាំងអស់គ្នាចេះរួបរួមគ្នា មានសាមគ្គីភាពជាធ្លុងមួយ មិនមើលបំណាំគ្នា ជួយរែកពន់ភារកិច្ចគ្នា ប្រកបដោយស្មារតីសហការគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់។ ដូចសុភាសិតមួយបានពោល ថា *"សាមគ្គីរស់ បែកបាក់សាមគ្គីស្លាប់"*។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំក៏សូមចែករំលែកនូវបទពិសោធន៍នៃការសិក្សា និងការងាររបស់ខ្ញុំដូចតទៅ៖

ខ្ញុំបានបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ពីប្រទេសនូវែលសេឡង់ និងចក្រភពអង់គ្លេសលើជំនាញហិរញ្ញវត្ថុនិងធនាគារ ទន្ទឹមនេះខ្ញុំក៏ធ្លាប់ជានិស្សិតជាន់ខ្ពស់ជំនាន់ទី១ នៅសាលាគោលនយោបាយសាធារណៈលីក្វាន់យូផងដែរ។ នៅក្នុងអំឡុងពេលបំពេញការងាររូបខ្ញុំក៏មិនដែលបោះបង់ចោលការសិក្សានោះឡើយ ខ្ញុំនៅតែបន្តរៀនសូត្រជាប្រចាំរហូតទទួលបានសញ្ញាបត្របណ្ឌិតផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច (Ph.D) ពីសាកលវិទ្យាល័យ Adelaide នៃប្រទេសអូស្ត្រាលី នៅឆ្នាំ២០២១។

ចំពោះបទពិសោធន៍ការងារវិញ ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមបម្រើការងារដំបូង នៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា នៅឆ្នាំ១៩៩៩ ជាមន្ត្រីដ៏វ័យក្មេងមួយរូបនៅឱទ្ទកាល័យ មុននឹងចូលរួមបំពេញការងារនៅនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ។ ដោយសារការខិតខំព្យាយាមបង្កើនចំណេះដឹងសមត្ថភាព និងការយកចិត្តទុកដាក់បំពេញការងារ ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ខ្ញុំត្រូវបានប្រគល់ភារកិច្ចជាបន្តបន្ទាប់ រហូតទទួលបានតំណែងជាអគ្គនាយករងនៃអគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ និងត្រូវបានផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តឱ្យកាន់មុខតំណែង ជាអគ្គនាយកបច្ចេកទេសតាំងពីឆ្នាំ២០១៣មក ដែលមាននាយកដ្ឋានចំនួន ៥ នៅក្រោមឱវាទ

រួមមាន៖ ១/- នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ច និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ២/- នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងការប្តូរប្រាក់ ៣/- នាយកដ្ឋានប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ ៤/- នាយកដ្ឋានស្ថិតិ និង ៥/- នាយកដ្ឋានប្រតិបត្តិការ។

រីឯនវានុវត្តន៍ហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំធ្លាប់បានចូលរួមក្នុងក្រុមវិនិច្ឆ័យនៅក្នុង G20 Tech Sprint Initiative ដែលរៀបចំដោយ Saudi G20 Presidency និង BIS Innovation Hub និងថ្មីៗនេះត្រូវបានអញ្ជើញដោយ The Asian Venture Philanthropy Network (AVPN) ឱ្យចូលជាសមាជិកបណ្តាញនៃអ្នកដឹកនាំឈានមុខគេ ក្នុងការជំរុញការផ្លាស់ប្តូរសំខាន់ៗនៅក្នុងតំបន់ ។

ចំពោះការចូលរួមក្នុងឆាកអន្តរជាតិ ខ្ញុំមានតួនាទីជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ជាទីប្រឹក្សា និងជាគណៈកម្មាធិការអន្តរជាតិជាច្រើន ដូចជា សមាជិកក្រុមប្រឹក្សានៃវិទ្យាស្ថាន Global Fintech, សមាជិកនៃសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរូបិយប័ណ្ណឌីជីថលរបស់ World Economic Forum, ជាទីប្រឹក្សានៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាលបណ្តាញនវានុវត្តន៍ហិរញ្ញវត្ថុអាស៊ាន (AFIN), ជាគណៈកម្មាធិការប្រឹក្សានៃការទូទាត់ឌីជីថលសម្រាប់គម្រោងពាណិជ្ជកម្ម, ជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុជាន់ខ្ពស់របស់ស្ត្រី និងយេនឌ័រ (GWFIC) នៃសហព័ន្ធបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ (AFI) ក្នុងអាណត្តិឆ្នាំ២០១៦-២០១៨ ហើយសហព័ន្ធ AFI បានស្នើ និងទទួលបានការយល់ព្រម ដើម្បីតែងតាំងរូបខ្ញុំ ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសម្រាប់អាណត្តិឆ្នាំ២០២៣-២០២៥ បន្តទៀតផងដែរ។

ចំពោះភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងឆាកអន្តរជាតិ ខ្ញុំក៏ធ្លាប់ជាសមាជិកនៃអ្នកដឹកនាំសកលវ័យក្មេងប្រចាំឆ្នាំ២០១៩ របស់វេទិកាសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក (WEF) ដែលជាវេទិកានៃអ្នកដឹកនាំសកលវ័យក្មេង និងជាសមាជិកអ្នកដឹកនាំវ័យក្មេងរបស់ Asia Society Class ឆ្នាំ២០១៧។

ខ្ញុំតែងប្រកាន់ភ្ជាប់នូវគំនិតសុទិដ្ឋិនិយមថា ការខិតខំប្រឹងប្រែងព្យាយាមដុះខាត់ចំណេះដឹង តាំងពីថ្នាក់តូចរហូតមក រួមជាមួយនឹងការខិតខំព្យាយាមអនុវត្តការងារប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្ន និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ តែងតែនាំឱ្យយើងសម្រេចបានជោគជ័យនូវគោលដៅរបស់យើង ដូចនឹងសមិទ្ធផលដែលខ្ញុំទទួលបានដូចសព្វថ្ងៃនេះ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្ត និងក្រើនរំលឹកដល់បងប្អូនទាំងអស់គ្នា ត្រូវបង្កើនសមត្ថភាព

រៀនសូត្រជាប្រចាំ ត្រូវខិតខំបំពេញការងារដោយស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន និងទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និងមិនត្រូវអស់សង្ឃឹម ឬបោះបង់ភារកិច្ច នៅពេលជួបឧបសគ្គឡើយ។ ដូចសុភាសិតមួយបានពោលថា *"តក់ៗពេញបំពង់"*។

- **គណៈអធិបតី ជាទីគោរព**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ទាំងអស់**

ក្រៅពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពជាប្រចាំ និងការខិតខំបំពេញមុខងារភារកិច្ចរបស់ខ្លួន យើងត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំអំពីនិន្នាការសកលលោក ដែលមានការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងមានភាពមិនច្បាស់លាស់ និងការជះឥទ្ធិពលនៃកត្តាខាងក្រៅនេះមកលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា។ ជាក់ស្តែង នៅឆ្នាំ២០២២ សេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកមានកំណើនយឺតត្រឹម ៣,៤% ដោយសារបញ្ហាជម្លោះរុស្ស៊ី-អ៊ុយក្រែន នាំឱ្យអតិផរណាកើនឡើងខ្ពស់ និងការរឹតបន្តឹងលក្ខខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុ។ ស្ថិតក្នុងបរិបទនេះ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅក្នុងឆ្នាំ២០២២នេះ បានបន្តងើបឡើងជាមួយការបើកប្រទេសឡើងវិញ កំណើនតម្រូវការខាងក្នុង និងខាងក្រៅដែលបានគាំទ្រដល់កំណើនសកម្មភាពក្នុងស្រុក និងការបន្តវិធានការបន្ធូរបន្ថយការរឹតត្បិតចំពោះជំងឺកូវីដ-១៩ មានដូចជា ១/-ការបន្ធូរបន្ថយបទប្បញ្ញត្តិម៉ាក្រូ និងមីក្រូប្រុងប្រយ័ត្នមួយចំនួន ២/-ការរៀបចំឥណទានឡើងវិញ ការបន្ធូរបន្ថយ ឬលើកលែងការយកសោហ៊ុយ ឬការពិន័យផ្សេងៗតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់អតិថិជន។ ជាក់ស្តែង ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាឆ្នាំ២០២២ បន្តមានភាពរឹងមាំ ដោយសម្រេចបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រសើរជាងមុនក្នុងអត្រា៥,២% អត្រាអតិផរណា៥,៤% និងមានស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់ស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៤.១០២ រៀលក្នុងមួយដុល្លារអាមេរិក។ រីឯ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិបន្តរក្សាបានក្នុងកម្រិតសមស្រប ដែលអាចធានាការនាំចូលទំនិញ និងសេវាសម្រាប់គ្រាបន្ទាប់បាន ៧ខែ ខ្ពស់ជាងកម្រិតអប្បបរមា ៣ខែ ដែលប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍគួរមាន។

ស្ថិរភាពល្អប្រសើរនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច បានផ្តល់អំណោយផលដល់ការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរនៃវិស័យធនាគារ ហើយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក៏បន្តមានស្ថានភាពរឹងមាំ ដែលការណ៍នេះបានរួមចំណែកគាំទ្រដល់ការងើបឡើងវិញនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចផងដែរ។ ការរីកចម្រើននៃវិស័យធនាគារបានឆ្លុះបញ្ចាំង តាមរយៈទ្រព្យសកម្មក្នុងប្រព័ន្ធ

ធនាគារដែលកើនឡើងដល់ ២៨៩,៤% នៃផ.ស.ស, ឥណទាន និងប្រាក់បញ្ញើចំពោះអតិថិជនកើនឡើងដល់ ១៩៩% និង ១៦១,២% នៃផ.ស.ស រៀងគ្នា។ ចំពោះភាពរឹងមាំនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុបានបញ្ជាក់ឱ្យឃើញ តាមរយៈកំណើនទាបនៃឥណទានមិនដំណើរការដែលមានអត្រាពី ២,១% ទៅ ២,៩% ទោះបីជាយើងបានបញ្ចប់វិធានការបន្ធូរបន្ថយបទប្បញ្ញត្តិក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដោយ។ សន្ទនីយភាព និងសាធនភាពបន្តមានកម្រិតខ្ពស់ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក៏ដូចជាប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូលអាចឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការសាច់ប្រាក់របស់អតិថិជនបានគ្រប់គ្រាន់និងគ្រប់គ្រងហានិភ័យយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។

ទន្ទឹមនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបាននិងកំពុងបន្តអភិវឌ្ឍ និងធ្វើទំនើបកម្មប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់អេឡិចត្រូនិកឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព សុវត្ថិភាព និងតម្លៃសមរម្យ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងកំណើនតម្រូវការ ការរីកចម្រើនបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ និងសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ និងសកលលោក។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បាននិងកំពុងបន្តពង្រឹងក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ វិធាននិងនីតិវិធី ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ដូចជា សេវាធនាគារអេឡិចត្រូនិក និងធនាគារចល័ត ព្រមទាំងគាំទ្រដល់ការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់រវាងកម្ពុជាជាមួយនឹងប្រទេសដទៃ នៅក្នុងតំបន់និងទូទាំងសកលលោក។ លើសពីនេះ បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុក៏ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ និងលើកកម្ពស់យ៉ាងសកម្ម តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តដល់ការពង្រីកសេវាធនាគារដែលមានកម្រៃសេវាសមរម្យ ដល់ទីជនបទ។

ជាក់ស្តែង ភារកិច្ចចំពោះមុខរបស់យើងមានទំហំធំធេងណាស់ ដូច្នេះ យើងត្រូវបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុ និងរូបិយវត្ថុ ឱ្យស្របតាមគោលនយោបាយដែលដាក់ចេញដោយរាជរដ្ឋាភិបាល។ ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំក៏សូមប្តេជ្ញាចិត្តថា៖

- បន្តរក្សានូវសមិទ្ធផលដែលមានស្រាប់ និងចូលរួមគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការស្តារ និងកែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច សំដៅសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព

- បង្កើតឱ្យមានសមិទ្ធផលថ្មីៗជាច្រើនបន្ថែមទៀតក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ និងបង្កើន ទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថាប័នជាតិ-អន្តរជាតិផ្សេងៗទៀត ដែលនឹងបម្រើជា ប្រយោជន៍រួមសម្រាប់ជាតិមាតុភូមិ និងប្រជាជនកម្ពុជា និង
- បន្តរក្សា និងពង្រឹងសាមគ្គីភាពផ្ទៃក្នុងឱ្យបានរឹងមាំ ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំ និង មន្ត្រីបុគ្គលិកទាំងអស់ សហការគ្នា និងចូលរួមគ្រប់សកម្មភាពដែលផ្តល់ផល ប្រយោជន៍ដល់ស្ថាប័ន និងប្រទេសជាតិ។

- **គណៈអធិបតី**
- **ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញាទាំងអស់**

ផ្លូវដែលយើងត្រូវដើរជាបន្តទៀត គឺនៅវែងឆ្ងាយ ត្រូវឆ្លងកាត់ការលំបាក និង ភាពស្មុគស្មាញជាច្រើនរាប់មិនអស់ថែមទៀត ប៉ុន្តែខ្ញុំសង្ឃឹមថា បើយើងមានសាមគ្គីភាពល្អ មានគោលជំហរ និងស្មារតីសហការគ្នាល្អ មានការប្តេជ្ញាចិត្តម៉ឺងម៉ាត់ ខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ក្រោមការដឹកនាំរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលមាន ឯកឧត្តមកិត្តិទេសាភិបាលបណ្ឌិត **ហ៊ុន ម៉ាណែត** ជាអ្នកដឹកនាំនោះ យើងនឹងសម្រេចកិច្ចការទាំងអស់នោះបានដោយ ជោគជ័យ។ ផ្ទុយទៅវិញ ទោះបីការងារនោះតូចតាចប៉ុណ្ណាក្តី បើយើងគ្មានសាមគ្គីភាព គ្មានកិច្ចសហការ មិនរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមក មិនអធ្យាស្រ័យគ្នា មិនរួមគ្នាវែកពន់ ហើយប្រមាថការងារ នោះយើងនឹងមិនអាចសម្រេចជោគជ័យដ៏ត្រចះត្រចង់បាន ជាដាច់ខាត។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យជូន គណៈអធិបតី ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី និងមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាទាំងអស់ សូមជួបប្រទះ តែពុទ្ធពរទាំង ៥ប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងបដិភាណៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

សូមអរគុណ!